

ΠΟΛΛΟΙ ΕΡΑΝΟΙ, ΛΙΓΗ ΑΓΑΠΗ

Για τους έραγους πολλά γράφονται κατά καιρούς στις στήλες τών έφημερίδων, πολλά ψυθύριζονται και πολλά άιτιοσβήτούνται! «Εγας άπ' αὐτούς, δι περιθόρτος»¹ «Έραγος τῆς ἀγάπης», χτύπησε και φέτος παραμονής Χριστουγέννων και πάλι «ἀπρόσωπα» τὴν πόρτα μιας. Λέιτε ἀπρόσωπα, γιατί τὸν ἔκαναν τρία παιδιά μὲν οὐτεγεκέδειο κουτί, σταλιμένα ἀπὸ τὸν ἴερέα ὅπως μᾶς εἴπαν δίχως κουπόνια, δίχως χαρτί, σὰν γὰ λέγανε πρόωρα τὰ κάλαγτα. Στὶς εὔλογες ἀπορίες μας «γιατί δὲν τὰ συνόδευε κανένας ἢ ποῦ ἦταν τὰ κουπόνια πού ὑποτίθεται θὰ ἔδιγαν σὰν ἀπόδειξη στὸν κόσμο»² ἀπάντησαν ἐνοχλημένα

Δὲ θέλαμε γὰ στεγαχωρήσουμε περισσότερο τὰ παιδιά. Εξ ἄλλου δέν φταίγανε σὲ τίποτα. Τὸν παπᾶ τὸν εἰπαμε νὰ κόψῃ τὰ «παπατζήλικα». Κι ἀν δὲν τοῦ ἀρέσει τὸ χωρίο μιας ΝΑ ΦΥΓΗ. Πάρα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους μας ἀν καὶ συγεισφέρουν κάθε χρόνο σὲ τὴν ἀνάγκη του. Πόσες φορές τοὺς θυμήθηκε ἡ Μητρόπολη Ἀργαίας αὐτὰ τὰ χρόνια; «Ἄντε δὲ τὸ γραψουμε: KAMIA!!

EPT ή ἀσυναγώνιοτν

Σάδδατο 1) 12) 79 ἀπόγευμα καὶ ὥρα 8. Πρόγραμμα τῆς EPT. Η τηλεπαρουσιάστρια Κέλλυ Σακάκου, στὸν πρόλογο τῆς ἐκπομπῆς «μικρὸ παγεπιστήμιο» μᾶς ἐνημερώνει πώς: «Ο διακεκριμένος καθηγητής (δὲν μπορέσαιμε γὰ συγκρατήσουμε τὸ ὄνομά του) πού ἔκανε καὶ τὶς ἀνασκαφὲς θὰ μᾶς ἔγαγήσῃ στὰ ἐρεπιατῆς ἀρχαῖς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν κ.λ.π., κ.λ.π.».

Καθόμαστε μπροστὰ στὶς δύονες μας, δέγουμε ζῶγες ἀσφαλείας καὶ... ἀπογειωγόματε γιὰ τὸ Θιδέτ καὶ τοὺς Θιβετιαγούς καλόγγηρους στὸ δρός τῶν Ἰμαλατῶν ἀπ' τὴν πλευρὰ τῶν Ἰγδιῶν! «Ἐλα Χριστὲ, ἀπ' τὴν ἀγορὰ τῶν Ἀθηνῶν... Τί ἔγινε; Απλούστατα τὸ δίντεο «παραγόησε». «Οταν τελείωσε τὸ ντοκιμαντίρη τὸ ίδια συμπαθέστατη τηλε - στάρ ἔκανε τὴ διόρθωση καὶ μίλησε γιὰ κάποιο λάθος... Βεβαίως τὰ λάθη εἶναι ἀγριώπιγκ. Κανεὶς δὲ λέει ὅτι

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο ἀριθ. 587 τοῦ ἔτους 1059 τῆς Μονῆς Διονυσίου στὸ "Ἄγιον Όρος").

Ο Βυζαντινὸς μικρογράφος, ἀκολουθεῖ τὸν παραδοσιακὸ τρόπο, ἀπεικονίσεως τοῦ γεγονότος τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, μὲ τὸν ἀνακλιμένη Θεοτόκο καὶ τὸ βρέφος στὸν κτιστὸ Φάτνη. Τὸ λουτρὸ τοῦ Ἰησοῦ - στὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνος - τὸ σπήλαιο καὶ ὁ σκεφτικὸς Ἰωσήφ ἀριστερά, εἶναι στοιχεῖα ἀπὸ τὰ «ἀπόκρυφα» διθύλια τῆς Καινῆς Διαθήκης. ποὺ ἔμειναν ὅμως μέσα στὸν εἰκονογράφια τοῦ γεγονότος. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν εἰκονογράφια τῆς σκηνῆς δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ ἀπαρατίρητη ἡ ἱκανότητα τοῦ καλλιτέχνη νὰ ὀργανώνηση σωστὰ τὴν σκηνὴν καὶ ἀκόμη νὰ ἐπεξεργάζεται μὲ ζεχωριστὴ δύναμη τὶς λειτομέρειες τῶν προσώπων καὶ τῶν ρούχων.

Ι.Ε.Τ.
(Φωτογραφία φωτὸ ΖΕΥΣ)

Τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Έταιρείας

ΣΑΝΑ: Άπο τὶς ἐκλογές τῆς 26ης Δεκεμβρίου 1979 προέκυψε τὸ Νέο Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Έταιρείας μῆς γιὰ διετὴ θητεία (1980-1982) ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς:
ΔΑΓΚΙΛΑ ΑΡΓΥΡΙΟ: πρόε-

δρο.

ΚΡΗΜΝΙΑΝΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ: Γεν. Γραμματέα.

ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟ: Αντιπρόεδρο.

ΠΑΝΤΑΖΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟ: Ταμία. ΚΡΗΜΝΙΑΝΙΩΤΗ ΧΡΗΣΤΟ:

Μέλος.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

"Αν στὴν λογοιεχνίᾳ μας ύπάρχει ἔνα κεφάλαιο, πού ὅλοι θαυμάζουμε, ἀγαποῦμε καὶ νιώθουμε τὴν ἀξία του, αὐτὸ δίγουρα εἶναι τὸ Δημοτικὸ τραγούδι.

‘Η ποίηση αὐτή δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν λαό, ἔχει τις ρίζες της στὴν ιαπράδοσην καὶ ἀντικατοπτρίζει, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα πνευματικὰ προϊόντα καὶ τὰ ἔργα τῆς τέχνης του, τὴν γνήσια λαϊκὴν ψυχήν.

«Ἔιναι κοινὴ συνείδηση,
πῶς τὸ δημοτικὸ τραγούδι
εἶναι ἀπόκτημα, ἀλλὰ καὶ δη-
μιούργημα τοῦ λαοῦ. Οὐ λαὸς
ὅμως, ὡς λαός, ὡς ἔθνος, εἰ-
ναι ἀνίκανος νὰ συνθέσει ἔ-

να ποίημα». Ή ομαδική ποίηση εἶναι ἀδύνατη, γιατὶ αὐτοὶ πού ἀποτελοῦν τὴν ομάδα ποτὲ δὲν ἔχουν τὶς ἴδιες ἐμπνεύσεις, τὶς αὐτὲς γνώσεις, τοὺς ἴδιους πόθους, παρόμοια συναισθήματα. Πῶς λοιπόν, τὰ ποιήματα αὐτὰ ἀποδίδονται σ' ἔνα ἀπρόσωπο κι ἀνώνυμο ποιητή, τὸν Ἑλληνικὸν λαό; Τὴν ἀπάντησην μᾶς τὴν δίδει ὁ Νικόλαος Πολίτης. Τὸ δημοτικὸν τραγούδι, λέει, τὸ δημιουργεῖ ἔνας ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τῆς στιχουργικῆς δεξιότητας καὶ τὸ μουσικὸν αἰσθημα ἀναπτυγμένο· ὁ λαϊκὸς αὐτὸς ποιητὴς ὑπακούοντας σὲ ἐσωιερικὴν ὥθησην, σὲ στιγμὴν ἔξαρσης, συνθέτει ἔνα τραγούδι,

βρίσκονταις ταυτόχρονα τὸ
ρυθμὸ καὶ τὴν μελωδία ἢ προ-
σαρμόζονταις το στὰ γνωστά.
Τὸ τραγούδι αὐτό, ποὺ φέ-
ρεται ἐδῶ κι ἔκει ἀδέσποτο,
εὔκολα τὸ παίρνει κάποιος
ἄλλος τῆς Ἰδιας μόρφωσης
καὶ τὸ τραγουδάει, ὅταν βρί-
σκεται σὲ παρόμοια ψυχική
κατάσταση, μιὰ καὶ θλέπει
μέσαι σ' αὐτὸν ἀποτυπωμένες
τις σκέψεις του καὶ τὰ συ-
ναισθήματά του. "Ἐνας ὄντως

τραγουδών. «Ετοι, έξάλλου
έχηγείται, γιατί «ή Δημοτική
πολιτον ουγκεντρώνει τὰ συ-
νιασθήματα, τις γνώσεις, καὶ
τὰ ιδεώδη όλοκλήρου τοῦ
Ἐθνους σὲ μιὰ ἐστία ποὺ ἀ-
κτινοβολεῖ καὶ εἶναι πιστὸ ὄ-
μοίωμα τῆς ψυχῆς του».

Δημοτικό, λοιπόν, τραγού-
δι εἶναι τὸ ἔμμετρο λαϊκὸ,
πινευματικὸ δημιούργημα ποὺ
συνταιριασμένο μὲ τὴ μου-
σικὴ καὶ τὸ χορό, ἐκφράζει
τοὺς πόθους, τις σκέψεις,

τις ἐμπειρίες, τις γνώσεις,
τὰ ιδανικά, τὸ συναισθηματι-
κό καὶ ψυχικό κύσμο ἐνὸς
λαοῦ.

“Ολοι οι ἄνθρωποι, ἀσκε-
τα μὲ τὴν φυλὴν ποὺ ἀνίκουν
καὶ τὸν τόπον πο- κατοικοῦν,
μὲ τὸ τραγούδι ἐκφράστη-
κιν καὶ σ' αὐτὸν ἐκδηλώνουν
συνέχεια τὰ συναισθήματα
καὶ τις ἰδέες τους. «Σ' ὅλες
ὅμως τις χῶρες, γράφει ὁ
καθηγητὴς Δ. Πετρόπουλος
τὰ τραγούδια δὲν ἔχουν τὴν
ἴδιαν ἀνάπτυξην καὶ ἐξέλιξην.
καὶ δὲν παρουσιάζουν σ' ὅ-
λες τις ἐποχές τὴν ίδια ἄν-
θισην, τὰ θέματα τους, ή σύν-
θεσην, ή μελωδία τους εναι
ἀνάλογα μὲ τὴν ποιητικὴν πα-
ράδοσην κάθε τόπου, μὲ τις
κοινωνικές καὶ οἰκονομικές
συνθήκες, τὸ κλίμα, τὸ χαρα-
κτήρα καὶ γενικὰ τὸ ἡθικὸ
καὶ διανοητικὸ ἐπίπεδο τῶν
ἀνθρώπων».

Τὸ Δημοτικὸ τραγούδι στὴν
Ἐλλάδα παρουσιάστηκε μὲ
τοὺς Ἐλληνες. «Σ' αὐτοὺς
τοὺς τόπους, σ' αὐτὰ τὰ ξε-
ρὰ καὶ γυμνὰ χώματα ἐπάνω
ἔζησαν, χάρηκαν, ἀγάπησαν
καὶ πέθιναν γενιές ἀνθρώ-

πων χωρίς καμιά διακοπή.
"Οπως είχε κλάψει ή κόρη
ιὸν χαμό της μπτέρας, μέ
δμοιο τρόπο τὴν ἔκλαψαν κι
έκεινη ἀργότερα τὰ παιδιά
της. Τὰ τραγούδια ποὺ τρα-

Άν έχαιρεσει κανένας με-
ρικές κατηγορίες τραγου-
διῶν - λ.χ. κλέφτικα - 'Ακρι-
τικά - 'Ιστορικά κ.λ.π. - τὰ
ύπόλοιπα τόσο ἀπ'ιτὸν ἄπο-
ψη τῶν θεμάτων τους, που
ἀναφέρονται σὲ παντοτινὲς
ἐκδηλώσεις καὶ καταστάσεις
τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς - θρη-
σκεία, γέννηση, γάμος,
θάνατος, ἐργασία - ὅσο κι
ἀπὸ τὴν ἄποψη νοήματος
καὶ μορφῆς ἔχουν παράδοση
πολλῶν αἰώνων.

Δημοτικά τραγούδια, όπως είναι φυσικό είχαν κι οι άρχαιοι "Ελληνες γιατί κάθε περίπτωση ξεκωριστά. Σώθικαν

μερικά ἀπ' αὐτὰ ἢ γνωρίζουμε πότε τὰ τραγουδοῦσαν: τέτοια ἦταν τὰ τραγούδια

*****
Τοῦ
ΚΡΙΚΕΛΙΚΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ
Καθηγητοῦ - Φιλόλογου

*****
ἐργασίας, δπιας ό «ἰμαῖος»,
ή «έπιμύλιος ὥδη», τὸ τραγούδι: τοῦ φύλου, ό «ἴουλος»
τῶν ἐριουργιῶν, ό «αιλινος»,
τὸ τραγούδι τοῦ ἀργαλιοῦ,

μύθους. "Οσοι τὰ μάθουν, τὰ νοιώσουν κι εἶναι προϊκισμένοι ἀπ' τὴν φύσην γιὰ λογοτεχνικὴ δημιουργία, ὅσοι ἔχουν περισσότερη εύαισθησία καὶ φαντασία, αὐτοὶ θὰ φτιάξουν καινούργια κι ἔτσι θὰ πλουτίσουν τις γνώσεις καὶ τις ἐμπειρίες τῶν νεωτέρων. Κάποτε, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς, αὐθόρμητα, θὰ τραγουδήσουν ἔνα νέο τραγούδι, μέσα στὸ όποιο θὰ ζωοποιοῦν τὸ ίδικό τῆς ζωῆς τους

Θὰ περιγράψουν μιὰ μάκη,
θὰ σκιαγραφήσουν ἔναν κα-
πετάνιο, θὰ ύμνολογήσουν
τὰ ἄρματά τους, θὰ μοιρολο-

γήσουν ἔνα δικό τους, πού
τὸν πῆρε ὁ χάρος, θὰ τρα-
γουδήσουν τὸν ἔρωτα, θὰ
κακολογήσουν τὴν σκλαδιά.
“Ἐνιαὶ πλῆθος τραγούδιῶν
θὰ δημιουργηθεῖ κατὰ τὴν
διάρκεια τῆς δουλείας, ποὺ
θὰ τρέφεται ἀπὸ παλιές ἀπ-
χνίσεις, ἀρχαιοελληνικές καὶ
Βυζαντινὲς καὶ θὰ καθρεπτί-
ζει ταυτόχρονα τὴν ὄλογυρα
ζωὴν, τὴν ὄμαδικὴν ζωὴν τοῦ
λαζιῶν στὸ ὕπαθο.

«ΜΕ τὴν ύποταγήν, λοιπόν,
στὸν ξένο δυνάστη, στὰ τρα-
γούδια εὗρισκαν οἱ "Ελληνες"
τὸ φυσικότερο καὶ ἐκφραστι-
κότερο μέσο, γιὰ νὰ ἔχωτερ
κέφουν τις μύχιες σκέψεις
καὶ ἀνιλήψεις γιὰ τὰ περα-
σμένα τῆς φυλῆς, τὸν πόνο
καὶ τὴν ἀγανάκτησην γιὰ τις
συμφορές, τὸν θαυμασμὸν γιὰ
τις ἡρωϊκές πράξεις, τὰ ὄνει-
ρα καὶ τις ἐλπίδες γ.ὰ τὴ λύ-
τρωση ἀπ' τὴν δουλεία, γιὰ
ἔθνικὴ ἀναγέννηση καὶ ἀνε-
ζαρτοσία καὶ συνάμα γιὰ ὅ-
λι: τὰ προβλήματα, τις χάρες
τις γιορτές, τὰ αἰσθήματα καὶ
τις ιδέες τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς
ποὺ συνεχίζεται ὥλοζώνταν
ἔστω καὶ σ' ἐποχὴ δουλείας»

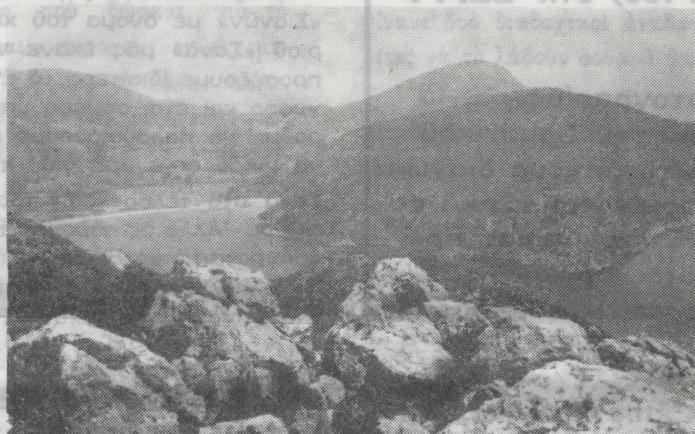
‘Η ἀνάπτυξη τοῦ Δημοσίου τραγουδιοῦ συνεχίσθη καὶ μετὰ τὴν δημιουργία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ παρὰ τὴν ἄνθηση τῆς πρωτεικῆς ποίησης. “Ἐχουμετώρως τά ληστρικά ἢ τραγούδια τῆς φυλακῆς ποὺ συνεχίζουν τὴν παράδοσην τῶν κλέφτων τραγουδιῶν, τὰ ίστορικά ποὺ εἶναι ἐμπνευσμένα απὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν ύποδοιών ἀκόμη Ἑλλήνων - Μα-

κεδόνες, Ἡπειρώνεις κ.λ.π.
- κοι πλήθος ἄλλων, ἀνάλογα
μὲ τοὺς προβληματισμοὺς καὶ
τοὺς πόνους τοῦ λαοῦ.

Τὸ δημοτικὸ τραγούδι τελειώνει τὸν 20o αιώνα. Τελευταία του ἔκφραση θὰ πρέπει νάναι τὸ λαϊκὸ - ρεμπέτικο τραγούδι. Βέβαια τὸ τραγούδι αὐτὸ εἶναι προσωπικὸ δημιούργημα κι είναι γνωστοὶ οἱ συνθέτες τους, ὅμως ὁ λαὸς τὸ τραγούδος μὲ ἀγάπη, τὸ ἔκαμε κτῆμα του, δὲν ρώτησε ποτὲ γιὰ τὸν δημιουργὸ του, οὕτε δυσκολεύτηκε νὰ προσθέσει, νὰ ἀφαιρέσει στίχους ή νὰ ἀλλάξει τὸν σκοπὸ του· καὶ τοῦτο, γιατὶ εἶδε μέσα σ' αὐτὰ τὸν έαυτὸ του, ὅπως καὶ στὰ «παλὰ» τραγούδια. Τὸ λαϊκὸ - ρεμπέτικο εἶναι ἴσως ὁ τελευταίος κρίκος τῆς ἀλυσίδας. Ἀκριτικὰ - κλέφτικα - ληστρικὰ - ρεμπέτικα.

«Γιὰ τὴν δημιουργία νέων
δημοικῶν τραγουδιῶν δὲν
θὰ πρέπει νὰ γίνεται λόγος.
Ἄνεθηκε τὸ πνευματικὸ ἐπί-
πεδο τῶν Ἑλλήνων, ἀναπτύ-
χθηκε δὲ λόγια ποίηση κι ἔ-
τοι καταστρέφειαι τὸ κλίμα
ποὺ εύνοεῖ τὴν ἀνάπτυξη τῶν
ἀπλοϊκῶν μὰ ἐκφραστικῶν
προϊόντων τῆς λαϊκῆς μού-
σας, δὲ όποια δὲ μπορεῖ πλέ-
ον νὰ εἴναι πέρα γιὰ πέρα
ἀνεξάρτητη ἀπ' τὴν προσω-
πικὴ ποίηση».

Τὰ λεγόμενα - κακῶς βέ-
βαια - «σύγχρονα δημοτικά
τραγούδια» είναι «ποιητικές»
συνθέσεις γνωστών δημιουρ-
γῶν χωρίς έμπνευση και φαν-
τασία, συνήθως κακές απομι-
μήσεις παλιών τραγουδιών.
Αὐτὰ δεν μονάχα δὲν έχουν
καμιά άξιζ, αλλά συντελούν
και σινήν απομάκρυνση τῶν
νεωτέρων ἀπ' τὰ γνήσια δη-
μοτικά τραγούδια, ποὺ παρα-
σύρονται και χαρακτηρίζουν
όλοκληρη τὴν Δημοτικὴν ποί-
ησην.

ΠΟΡΤΟ ΚΟΥΦΩ: "Ενα φυσικό θαῦμα στις ακτές της Σιθωνίας. Τεχνικά χαρακτηριστικά: Μέσο βάθος 21 μ. Βάθος στα μέσα 33 μ. Τὸ πλάτος του φθάνει τὰ 350—400 μ. καὶ τὸ μῆκος του 1500 μ. περίπου. Στὴν ἀπρόσιτη μεριά τῆς θάλασσας ὑπάρχουν κατεστραμένα τὰ πολυβολεῖα πού ἔκτισαν οἱ Γερινοὶ στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Αποφύγωμε γὰρ δράσουμε φωτο-

μένον ο λαϊκός αύτός ποιητής ύπακούντας σε έσω ειρηνική ώθηση, σε στιγμήν έξαρσης, συνθέτει ένα τραγούδι, βρίσκοντας ταυτόχρονα τὸ ρυθμὸ καὶ τὴν μελωδίαν προσαρμόζοντας τὸ στὰ γνωστά. Τὸ τραγούδι αὐτὸν, ποὺ φέρεται ἐδῶ καὶ ἔκει ἀδέσποτο, εὔκολα τὸ παίρνει κάποιος ἄλλος τῆς Ἰδιας μόρφωσης καὶ τὸ τραγουδάει, δταν δρισκεῖται σὲ παρόμοια φυσικὴ κατάσταση, μιὰ καὶ βλέπει μέσαι σ' αὐτὸν ἀποιτυπωμένες τῆς σκέψεις του καὶ τὰ συναισθήματα του. "Ενας ὅμως ποὺ ἐπαναλαμβάνει τὸ τραγούδι, γιὰ νὰ τὸ κάνει νὰ συμφωνήσει περισσότερο μὲ τὸν ἑαυτὸν, πὸ μετασκεύαζει ἀν δρεῖ κάτι ξένον ἢ ἀνώτερο τῶν δικῶν νοημάτων καὶ συναισθημάτων ἢ τὸ πλουτίζει προσθέτοντας δικές του γνώσεις καὶ ἐμπιειρίες. "Εισι κι ἄλλιως δὲν τίθεται πρόβλημα πνευματικῆς περιουσίας.

Περνώντας τώρα τὸ τραγούδι ἀπὸ στόμα σε στόμα δρισκεῖ κάποτε τὸν τελικὸν του διάπλασην. Εὔλογα ἐπομένως λέμε ὅτι ὁ λαϊς εἶναι ἔκεινος ποὺ δίδει τὸν ὄριστικὴν μορφὴν στὰ δημοτικὰ τραγούδια.

Πίσω, λοιπόν, ἀπὸ κάθε τραγούδι τοῦ λαοῦ κρύβεται ὀπωδόπιοτε ένας ἄγνωστος προσωπικὸς δημιουργός: τὸ δημιούργημα ὅμως αὐτὸν ἐπαναλήφθηκε ἀπὸ ἄλλους, ποὺ ἐπέφεραν μερικές ἄλλαγές, τραγουδήθηκε ἀπὸ κάποιον νεώτερο, ποὺ πρόσθεσε κάπι τοινούργιο, χορεύτικε ἀπὸ ἄλλους ποὺ παράλειψαν δυὸ τρεῖς στίχους, καὶ κάποτε πήρε μιὰ συγκεκριμένη μορφή.

Ο πρώτος ποιητής ζεχάστηκε: σώθηκε ὅμως τὸ τραγούδι, γιὰ τὸ ὄποιο δούλεψε ένα δόλοκληρο πλῆθος. Γιαύτο θεωροῦμε τὸ λαό, ὡς δημιουργὸ τῶν Δημοτικῶν

κοινωνικὲς καὶ οἰκονομικὲς συνθῆκες, τὸ κλίμα, τὸ χαρακτήρα καὶ γενικὰ τὸ ηθικὸ καὶ διανοητικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων».

Τὸ Δημοτικὸ τραγούδι στὸν Ἑλλάδα παρουσιάστηκε μὲ τοὺς "Ἐλληνες. «Σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους, σ' αὐτὰ τὰ ξερὰ καὶ γυμνὰ χώματα ἐπάνω ἔζησαν, χάρηκαν, ἀγάπησαν καὶ πέθαναν γενιές ἀνθρώπων χωρὶς καμιὰ διακοπή. "Οπως εἶχε κλάψει ἡ κόρη τὸν χαρὸ τῆς μητέρας, μὲ δόμοιο τρόπο τὸν ἔκλαψαν καὶ ἔκεινη ἀργότερα τὰ παιδιά της. Τὰ τραγούδια ποὺ τραγουδοῦσε ὁ νέος λεβέντης στοὺς χοροὺς καὶ στὰ πανηγύρια, τὰ Ἰδια αὐτὰ τραγούδια τὰ δίδασκε ὁ γέρος στὰ ἐγγόνια γιὰ νὰ συνεχιστεῖ ἔτοι ἀδιάκοπη ἢ ἀλυσίδα, ποὺ ἔδενε τὸ χθές μὲ τὸ σήμερα, μὲ τὸ αὔριο».

Τὸ νόμιμα, λοιπόν, τῶν τραγουδιῶν εἶναι τὸ Ἰδιο ἀπ' τὸν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Δημούδης Εὐάννη.
ΑΙΘΟΗΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΤΩΝ
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟ
Σανά Χαλκιδικῆς
ΤΗΛ. 0371 — 31389

Παπανικολάου Νίκ.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ — ΦΑΣΟΝ
ΠΛΕΚΤΑ ΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ
ΕΝΔΥΜΑΤΑ
Σανά Χαλκιδικῆς
ΤΗΛ. 0371 — 31389

ΦΩΤΟ «ΖΕΥΣ»
ΓΙΑΝΝΟΠΟΔΑΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΕΙΓΝΑΤΙΑΣ 97 - ΤΗΛ. 261.439
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ
ΦΑΡΜΑΚΑ
ΤΣΙΑΡΑΠΑΣ ΝΙΚ.
ΓΕΩΠΟΝΟΣ
Πολύγυρος - ΤΗΛ. 0371) 22849

μου, ο «ολοφυρμός», η «ιαλεμος», τὸ μοιρολόγι, οἱ «καταβαυκαλήσεις» τὰ νανούρισματα κ.α.. Δυστυχῶς τὰ τραγούδια αὐτὰ δὲν καταγράφηκαν ἀπ' τοὺς σύγχρονοὺς τους, κι αὐτὸς ὀφείλεται στὸν μεγάλην ἀνάπτυξην τῆς λόγιας ποίησης, ποὺ ἀσφαλῶς ὑπερίσχυσε τῶν λαϊκῶν ἐμμέτρων δημιουργημάτων.

"Ἄνθησον τὸ Δημοτικὸ τραγούδι ἔχει στὰ πρώιμα θυσαντὶνα χρόνια. Ο λαϊς τῷρις ἔχει περιωρισμένες ἐλευθερίες, μικρὴ μόρφωση καὶ στὸ τραγούδι ἐκδηλώνει ὅλον τὸν τελείωντα. Τὰ τραγούδια ποὺ τραγουδοῦσε ὁ νέος λεβέντης στοὺς χοροὺς καὶ στὰ πανηγύρια, τὰ Ἰδια αὐτὰ τραγούδια τὰ δίδασκε ὁ γέρος στὰ παράβλεπταν ἀπὸ προκατάληψη. Κάθε «πολιτικό» γι' αὐτοὺς πού έδενε τὸ χθές μὲ τὸ σήμερα, μὲ τὸ αὔριο».

Μεγάλη ἀνάπτυξη τοῦ λαϊκοῦ τραγουδιοῦ ἔχουμε κατὰ τὸν 100 - 110 αἰώνα. Εἶναι ἡ ἐποκὴ τῶν ἀκριτικῶν τραγουδιῶν, γιὰ τὰ ὄποια ἔχουμε μιὰ μαρτυρία ἀπ' τὰ σχόλια τοῦ ἐπισκόπου τῆς Καισαρείας, τοῦ Ἀρέθα, καὶ ἄλλα ποὺ διασώθηκε σὲ στίχους τοῦ Πτωχοπροδόμου, τὸν 120 αἰώνα.

"Οπωδόπιοτε ὅμως ἡ ἀκμὴ τοῦ Δημοτικοῦ τραγουδιοῦ ἀρχίζει μειὰ τὸν 150 αἰώνα, καὶ τὰ τὸν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας. Ο κατακτητὴς ἀφίεσε ἀπ' τὸν λαὸ τὸν δυνατότητα νὰ μορφώνεται. Λίγοι γραμματισμένοι ἀπόμειναν ποὺ στὰ κρυφὰ μόρφωναν λίγους πάλι «καὶ τοῦ λαοῦ ἡ ποιησία ἔγινε προφορική». Δὲν θὰ ὑπάρχουν βιβλία στὸ ἔξης γιὰ τὸν ὑπόδουλούς: αὐτὰ θὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ τὰ τραγούδια, τὰ παραμύθια, τὶς παροιμίες, τοὺς

ΠΟΡΤΟ ΚΟΥΦΩ: "Ένα φυσικὸ θαῦμα στὶς ἀκτὲς τῆς Σιθωνίας. Τεχνικὰ χαρακτηριστικά: Μέσο δάθυς 21 μ. Βάθος στοιλίου 33 μ. Τὸ πλάτος του ψθάγει τὰ 350—400 μ. καὶ τὸ μῆκος του 1500 μ. περίπου. Στὴν ἀπρόσιτη μεριὰ τῆς θάλασσας ὑπάρχουν κατεστραμένα τὰ πολυθολεῖα πού ἔκτισαν οἱ Γερικαγὸι στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Ἀποφύγαιμε γάρ θγάλουσιες φωτογραφίας πού γὰρ δείχνει τὰ μέγεθος τῆς καταστροφῆς πού ἔγινε στὸ φυσικὸ του περιβάλλον, στὶς πλαγιές τοῦ λιμανιοῦ, μὲ τὴν ἀγγειογύιαν ἔνδος λατομείου... Θὰ τὸ θῆτε πυγμαίγοντας; Αξιέτει τὸ κόπο.

σύ να είναι πέρα γιὰ πέρα ἀνεξάρπτη ἀπ' τὴν προσωπικὴν ποίησην.

Τὰ λεγόμενα - κακῶς δέδαια - «σύγχρονα δημοτικὰ τραγούδια» εἶναι «ποιητικὲς» συνθέσεις γνωστῶν δημιουργῶν χωρὶς ἔμπνευση καὶ φαντασία, συνήθως κακές ἀπομιμήσεις παλιῶν τραγουδιών. Αύτὰ οχι μονάχα δὲν ἔχουν καμιὰ ἀξία, ἀλλὰ συντελοῦν καὶ σινὴν ἀπομάκρυνσην τῶν νεωτέρων ἀπ' τὰ γνήσια δημοτικὰ τραγούδια, ποὺ παρασύρονται καὶ χαρακτηρίζουν ὄλοκληρη τὴν Δημοτικὴν ποίησην ἀνοσία, ὥπερ αὐτὰ τὰ «σύγχρονα»

(Συνεχίζεται)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

«ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΑ»

Μαχητικὸ δραγανο

τῆς Πολιτιστικῆς Εταιρείας

Σανδρὸς ΑΙΓΑΙΟΔΩΝΕΙΟΣ

Σανά Χαλκιδικῆς

☆

Ιερυτής — ιδιοκτήτης

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΣΑΝΩΝ

Ο «ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ»

Σανά Χαλκιδικῆς

☆

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΣΤΑΝΑΠΑΛΟΣ

Φλικῆς Εταιρείας 45

Τηλ. 267-777

☆

Δευθυντής Σύγταξης

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Σανά Χαλκιδικῆς

☆

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΣ

0,20 ΔΡΧ.

Συνδρομὴ προαιρετική

Επιταγῆς — Εμβάσματα

ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΒΑΣΙΛ

Σανά Χαλκιδικῆς

☆

Ταχ. διέθυνση ἐφημερίδα

«ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΑ»

Στρατηγοῦ Μαχρυμάνη 15

Τ.Τ. 29 — Θεσσαλονίκη

☆

Χειρόγραφη δὲν ἔπιστρέφονται

Τό κόφιρο τῆς Πίττας

μια, μ' ἀποτέλεσμα φυσιολογικὰ τὸ χωρὶς μιάσ μέσα σὲ λεγες ὥρες θυγατριγανακὰ γὰρ ἀποκλεισθῆ. Ήταν τὸ πρώτο χιόνι τοῦ χειμῶνα. Τὸ γόμισμα κέρδισε ἡ κ. Δαγγίλα Μαρία, ἡ ὁποία τὸ ἔξαργύρωσε - ὅπως εἶχε ὀρισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων, - μ' ἔγα διστήριο ἐκδρομῆς στὰ Μετέωρα γιὰ τῆς 19 τοῦ μηνὸς μὲ τὴν Εταιρεία μιᾶς.

Λίγο πρὶν ἀπ'

τὴν Γαλάτιστα

Στὴν γέφυρα τοῦ ποταμοῦ Ανθεμούντα κάπιας παράμετρα σινὶς ὄχθες του, ἐπὶ τῆς Εθνικῆς ὁδοῦ θεσσαλονίκης

- Πολυγύρου ἀνακαλύψαμε τὶς νεότευκτες κολῶνες κάπιοιου ὑπὸ κατασκευὴν πτυνοφαγείου. Τὰ λύματα πού θὰ τὰ πετάξη;

Στὸ παλιὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ Αδάμ

Πρόσεξε ποτὲ κανεὶς ἄραγε τὴν δομὴν καὶ τὴν λεπτομέρεια τῆς τοιχοποιίας του;

ΕΔΩ ΣΑΝΑ - ΕΔΩ ΣΑΝΑ - ΕΔΩ ΣΑΝΑ - ΕΔΩ ΣΑΝΑ - ΕΔΩ ΣΑΝΑ

ΝΤΡΟΠΗ ΚΕ ΠΡΟΕΔΡΕ! ΠΡΟΣΤΙ ΕΝΑΣ ΤΕΤΟΙΟΣ ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ;

—Μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 184) 13.

11. 79 έγγραφό μας ζητήσαμε ἀπ' τὸν κοινότητα Σανῶν στὰ πλαίσια τῆς συνεργασίας «προσωπικὴ ἐργασία» γιὰ νὰ φυτέψουμε ἀριθμὸ δενδρυλίων πεύκων, τὰ όποια μὲ πολλὴ φροντίδα καὶ προθυμία μᾶς χορήγησε τὸ Δασαρχεῖο Ἀρναίας. Ὑστερά ἀπὸ αἰτησην μας - τὸ όποιο καὶ εὐχαριστοῦμε.

—Μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 676) 11

1979 έγγραφό της ή Κοινότητα μας ὑποσχέθηκε ὅτι τῆς ζητήσαμε!

Ἡ δενδροφύτευση, ἔγινε στὸ βοηθητικὸ κώρο τοῦ γυμναστηρίου μας, στὸ ξωκλῆσι τοῦ προφήτη Ἡλίᾳ καὶ στὸ Νεκροταφεῖο. Παρουσία καὶ ἐπιστασίς τοῦ κοινοτικοῦ Συμβούλου ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ. Κράτησε 3 μέρες καὶ δούλεψαν σ' αὐτὴ 5—6 ἥτομα. «Ολα αὐτὰ τὸ μῆνα Δεκέμβριο ποὺ μᾶς πέρασε.

Στὸν Ιανουάριο τοῦ '80

αὐτοὶ ποὺ δούλεψαν στὰ πεῦκα μας πῆραν φορολογικὸ έγγραφο ἀπ' τὸν κοινότητα μὲ τὸ όποιο καλοῦνται νὰ πιληράσουν στὸ Δημόσιο Ταμείο ποσὸ 1.200 περίπου δρχ.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΙ «ΣΤΟΧΟΙ»

Παρουσία καὶ πολλῷ ἀλλωγ, ὁ Πρόεδρος διαπληγήθηκει μὲ δημιότη του γιὰ τὸ θέμα τῆς «προσωπικῆς ἐργασίας». Σὲ μὲτα στιγμὴν ὁ δημιότης ἀγριεμένα γυρίζει καὶ τοῦ λέει:

—“Ακου δῶ... Σήμερα δὲγ εἶναι ὅπως κάποτε γὰ μᾶς κάνεις ὅτι θέλεις.

Κι' ὁ πρόεδρος σκεφτικός.

Ἐφαντάνει μέσα σ' αὐτὸν

γιὰ λογαρισμὸ «τῆς προσωπικῆς των ἐργασίας» ποὺ δὲν δΟΥΛΕΨΑΝ ναὶ δὲν δούλεψαν γιὰ τὸ ξιος 1979. Φυσικὰ ὄλοι τους πέσανε ἀπὸ τὰ σύννεφα ὅπως ἐμεῖς.

Ποιὸν ἀπ' ὄλους μας κορόϊδεψε ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητας Σανῶν κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ; Τὴν Ἐταιρεία μας τοὺς δημῶτες του ποὺ τὸν ἔξελεξαν ἢ τὸν έσαυτὸ του;

Ἄναμφισθήτηται πρόκειται γιὰ ΕΜΠΑΙΓΜΟ μεγάλου μεγέθους. Στὸ ίδιο φύλλο τῆς ἐφημερίδας, ὑπάρχει γιὰ τὸ ίδιο θέμα κι' ἄλλο ρεπορτάζ μὲ διαφορὰ χρόνου. Τὸ ἀφήνουμε νὰ συγκρίνεται.

Οἱ ἀρμόδιες ύπηρεσίες θὰ πρέπει νὰ ἐπιλειφθοῦν καὶ νὰ ἀποδώσουν ἀμέσως ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, γιατὶ ἀκριθῶς γι' αὐτὸ πρόκειται.

“Οσο γιὰ τὸν Πρόεδρο κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ ΝΑ ΠΑΡΑΙΤΗΘΕΙ. Δὲν ἔχει ἄλλη

ἐκλογὴν!

ΣΗΜ: Γιὰ λόγους «τιμῆς καὶ εύθειξίας» ἡδη παραιτήθηκε ὁ Κοινοτικὸς Σύμβουλος ΚΡΗΜΝΙΑΝΙΩΤΗΣ ΓΡΗΓ. ἔνα ἀπὸ τὰ ἴδρυτικὰ μέλη τῆς Ἐταιρείας μας.

δῶ Σαγά...».

—Ωραία τάκουσα, φώνης ἀγανακτημένος, ἔκει Σαγά.. Θέλω τὸν (τάδε).

Καὶ ἡ φωνὴ συνέχεια.

—Ἐδῶ Σαγά... Ἐδῶ Σαγά!

Τὶ κρίμα ὅμως. Τὶ σελίδα αὐτὴ τὴν εἴχαμε βαφτίσει!!

—“Ἐλα Ο.Τ.Ε. Μᾶς ἀκοῦς τώρα;»

Μαῦρα μεσάνυχτα!

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ...

Τὸ χωρίο μας ἔχει με-

ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΣΗ

Καὶ φέτος ὁ «ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ», στὸ μῆνα Νοέμβριο, ἀφοῦ παρέλαβε 500 δενδρύλια πεύκης ποὺ τοῦ χορηγήθηκαν κατόπιν ἔγγραφου του ἀπὸ τὸ δασαρχεῖο Ἀρναίας, δενδροφύτευσε σὲ συνεργασία μὲ τὴν Κοινότητα, τὸν ἐλεύθερο κώρο τοῦ Γυμναστηρίου μας ὥστε ἀπὸ τὸ χωρίο.

Δυστυχῶς ἡ περυσινὴ δουλεὰ μας (δενδροφύτευση τοῦ αὐτοκινητοδρόμου) δὲν ἀπέδωσε γιατὶ ἡ ξηρασία τοῦ καλοκαιριοῦ κατέστρεψε τὰ περισσότερα ἀπὸ ἑκεῖνα τὰ δενδρά, ἐνῶ τὰ ἐλάχιστα πο- ἐπέζησαν, ἔγιναν βορὰ τῶν κοπαδιῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ζώων ποὺ ἔθοσκαν ἀνενόχλητα ἐκεῖ.

Ἐπιστοῦμε τὸν προσοχὴ τοῦ Ἀγροφύλακα γιὰ τὴν διαφύλαξη τοῦ νέου δενδροφυτεμένου κώρου. Ἡ εὐθύνη θὰ βαρύνει τὸν ίδιο γιὰ ὅποδήποτε τυχόν καταστροφή.

**Τὸ ταμείο τοῦ
«ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΥ»
στὸ χρόνο πού πέρασε**

Φέτος τὸ ταμείο μας ἔκλεισε στὶς 220.000. Τὰ χρήματα αὐτὰ μᾶς ἤρθαν ἀπὸ ἐνισχύσεις, δωρεές, κορούς· κι ἔνα μικρὸ μέρος ἀπὸ τὶς συνδρομές τῶν μελῶν μας. Ἀπὸ τὰ 50—60 μέλη τῆς Ἐταιρείας μας, βρέθηκαν ταμιακῶς «ἐντάξει» τὰ

42· καὶ ἀπὸ αὐτοὺς παρακολούθησαν τὴν Γενικὴ Συνέλευση τῆς 26ης Δεκεμβρίου καὶ ψήφισαν οὓς ἐκλογές οἱ 28. Τὸ παραπάνω ποσόν τῶν χρημάτων, ἀναλώθηκε στὶς δημοσιεύσεις ποὺ ἀνέπιπτε ὁ Σύλλογος. Τὶς διαβάζει

‘Η ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση τῆς Ἐκπολιτιστικῆς ‘Εταιρείας Ἀρναίας

νηματογράφο τῆς Ἀρναίας συγκεντιρώθηκαν πάνω ἀπὸ πιενάκοσια (500!!!) μέλη, τὰ όποια, μὲ υποδειγματικὴ τάξη καὶ Ἱώβεια ὑπομονὴ, παρακολούθησαν τὴν πραγματικὰ ἐνδιαφέρουσα διαδικασία τῆς Γενικῆς Συνέλευσης.

Οἱ Ἀρναίτες, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τῶν Νικηταίων (λέγεται ὅτι κάποιος Νικητιανὸς ἔβαλε καὶ ἐδῶ τὴν οὐρὰ του) ίδρυσαν τὸ 1974 τὴν Ἐκπολιτιστικὴ καὶ Ἐπιμορφωτικὴ ‘Εταιρεία Ἀρναίας.

Σὲ ἀντίθεση ὅμως μὲ τὴν Ἐταιρεία τῶν δασκάλων τους (τὸν ΣΙΩΩΝΑ), ἔβαλαν μέχρι τώρα σὲ πρώτη μοίρα τὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο, ἀν καὶ πολλὲς υπῆρξαν οἱ «ἐνδοθεν καὶ ἔξωθεν» προσπάθειες γιὰ τὴν πολιτικοποίηση τοῦ Δ.Σ. ἀπέδωσε στὴν ἐκπληξη, ἀπὸ τὴν ἀθρόα προσέλευση τῶν μελῶν (πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐπρεπε, καὶ τὴν γεμίζει χαρά).

Ἀκολούθησε συζήτηση μὲ πι-ρατηρήσεις καὶ κρίσεις πάνω στὸ ἔργο τοῦ Δ.Σ., ἀτὶ ὅπου βεβαίως δὲν ἔλειψαν

οὕτε ἡ ζωηρότητα, ἀλλὰ οὕτε καὶ τὰ φαιδρὰ (π.χ. ἔνα ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. ζήτησε νὰ ἀφαιρεθῇ ὁ λόγος ἀπὸ ἔναν ὄμιλην γιατὶ! Ήταν... καινούργιος καὶ δὲν ἔπρεπε, λέει, νὰ κάνει κριτικὴ!!!).

Τὰ πράγματα οξύνθηκαν λίγο ὅταν συζητήθηκε τὸ θέμα τοῦ παλιοῦ Σχολείου, τὸ όποιο ὁ Δῆμος θέλει νὰ τὸ γκρεμίσει, γιὰ νὰ κτίση τὸ Δημαρχεῖο.

Μετὰ ἀκολούθησε η ψηφοφορία γιὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Δ.Σ. Οἱ ἐκλεγέντες καταρτίστηκαν σὲ Σῶμα ὡς έξι:

Πρόεδρος: Κοτσάνης Ιωάννης.

Αντιπρόεδρος: Καριστέργιος Αστέριος.

Γεν. Γραμματεύς: Καλαϊτζῆς Νικόλαιος

Ειδ. Γραμματεύς: Παπαγιάννη Μαρία.

Ταμίας: Βαλιάνος Θεολόγης

Μέλη: Λαλιώτης Χρήστος, Παπαγιάννης Δημήτριος, Τσόκιας Γεώργιος, Κουμπωτῆς Δημήτριος.

Εὐχόμαστε στὸ νέο Συμβούλιο νὰ διοικήσει μὲ σοφία τὴν Ἐταιρεία καὶ νὰ ἀγωνισθῇ μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις του γιὰ τὴν διατήρηση τοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ, τῆς Χαλκιδικῆς ποὺ λέγεται «Παλιό Σχολείο τῆς Ἀρναίας».

Γιὰ τὸν
ἀσφαλτόδρομο
ἀπὸ τὸ Αδάμ
μέχρι τὰ Δουμπιά

Ποιός τὸν χάραξε, ποιός τὸν κα-

Σκέψεις γιὰ τὴν Ἐκπολιτιστική Κίνηση στὴ Χαλκιδική

πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀδελφὰ ἐκπολιτιστικὰ Σωματεῖα τῆς Χαλκιδικῆς, ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν τήρηση τοῦ Καταστατικοῦ τους καὶ ἐφαρμόζουν ὅτι τὰ ἔξυπηρέτηση κατὰ περίπτωση. Κλασσικὸ παράδειγμα ἡ ἐκπολιτιστικὴ Εταιρεία Νέων Νι-

εγγραφού από τινά καινοτοτέτα
με τό όποιο καλούνται να
πληρώσουν στό Δημόσιο Τα-
μείο ποσό 1.200 περίπου δρχ.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΙ «ΣΤΟΧΟΙ»

Παρουσία και πολλών άλ-
λων, ο Πρόεδρος διαπληρτί-
ζεται μὲν δημότη του γιὰ τὸ
θέμα τῆς «προσωπικῆς ἐργα-
σίας». Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ δη-
μότης ἀγριεμένα γυρίζει καὶ
τοῦ λέει:

—Ακου δῶ... Σήμερα δὲν
εἶναι δπως κάποτε νὰ μᾶς κά-
γεις δὲτι θέλεις.

Κι ὁ πρόεδρος σκεφτικός.

—Ἐγὼ ἐσέγα μιὰ μέρα θὰ
σὲ στέλω ἔξορια!!!

Περιμένουμε.

«ΕΔΩ... ΣΑΝΑ...»

Μέλος τῆς Εταιρείας μας,
καλεῖ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη τὸ
μογαδικὸ τηλέφωνο - τηλεφ.
Κέντρο του χωριοῦ μας, τὸ ὅ-
ποιο ὅπως γράφομε καὶ σ' ἄλ-
λη στήλη τῆς ἐφημερίδος μας
«κατέχει» ὁ πρόεδρος τῆς κο-
νότητος. Τὸ τηλέφωνο δρίσκε-
ται στὸ ἴσογειο κατάστημα - ρα-
φεῖ τῆς ἴδιοκτητῆς κατοικίας
του καὶ ὅταν ὁ ἴδιος δὲν κάθε-
ται στὴν ραπτοὐηχανή, σγράψει
κάπου - κάπου τὸ ἀκουστικὸ
καὶ λέει καὶ καγέα «μπρός». Τὴν
φορὰ αὐτὴν ἔλειπε (σάν
καὶ πολλὲς ἄλλες) καὶ χρέη
τηλεφωνήτριας ἔκανε μιὰ κυ-
ρία - γιαγιά ἡ ὁποία στὸ κου-
δούνισικα τῆς συκευῆς σήκωσε
τὸ ἀκουστικὸ καὶ χαριτόρη-
τα ἀπάντησε «Ἐδῶ Σαγά...»

Τὸ μέλος μας συμπλήρωσε
τὴν κλήση του μὲν τὸ διγόμα
πού ἥθελε γὰρ μιλήσει ἀλλὰ ξα-
γάκουσε πάλι τὴν ἴδια φωνὴν
γὰρ του λέει «Ἐδῶ Σαγά...» Ε-

Έφημερίδα «ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΑ». Ἐκδίδεται
ἀπὸ τὸν πολιτιστικὸν «Εταιρεία Σανῶν
«Ο ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ» Διανέμεται
στὰ μέλη καὶ τοὺς φίλους τῆς Εταιρείας
ἐντελῶς ΔΩΡΕΑΝ. Οἱ ἀποδέκτες τῆς δὲν
ύποχρεώνονται σὲ καμιὰ ἀπολύτως οἰκο-
νομικὴ ἐπιβάρυνση.

δῶ Σαγά...».

—Ωραία τάκουσα, φώγχε
ἄγανακτηγρένος, ἔκει Σαγά..
Θέλω τὸν (τάδε).

Καὶ ἡ φωνὴ συγέχεια.

—Ἐδῶ Σαγά... Ἐδῶ Σαγά!
Τὶ κρίμα ὅμως. Τὶ σελίδα
αὐτὴ τὴν εἴχαμε βαρτίσει!!

«Ἐλα Ο.Τ.Ε. Μᾶς ἀκοῦς
τώρα;»

Μαῦρα μεσάνυχτα!.

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ...

Τὸ χωριό μας ἔχει με-
ταβληθεῖ σὲ ἔναν ἀπέραν-
το σκουπιδότοπο. Τὸ δι-
απιστώσαμε κάνοντας μιὰ
θόλτα στοὺς δρόμους του.

Ἀπόμερες γυνιές στὶς
αὐλές τῶν περισσοτέρων σπι-
τιῶν ἔχουν μεταβληθεῖ σὲ ε-
στίες μολύνοσεως. Οἱ συμπα-
τρῶνες μας εἶναι ἐν μέρει
δικαιολογημένοι. Τὸ λέμε αὐ-
τὸν γιατὶ δὲν ὑπῆρξε καμιὰ
φροντίδα καὶ καμιὰ μέριμνα
ἀπὸ τὴν Τοπικὴν Αύτοδιοίκη-
ον μέχρι σήμερα.

Ξέρουμε δὲτι ὑπάρχει μιὰ
«τοπικὴν Επιτροπὴν Κοινο-
κῆς Ἀναπτύξεως» (ΤΕΚΑ).
Ποιοὶ τὸν ἀπαρτίζουν καὶ μὲ
νὶ ἀσχολεῖται αὐτὴν ἡ ἐπιτρο-
πή;

Πιστεύουμε πῶς ἡ ἀνάγκη
προσλήψεως ὑπαλλήλου εἰδι-
κότητος δόσοκαθαριστοῦ —
συλλέκτου ἀπορριμάτων, εἰ-
ναι ἐπιβεβλημένο. Τὸ Κοι-
νοτικὸ μας Συμβούλιο δέρε-
λει νὰ τὸ σκεφτὶν σοβαρὰ καὶ
νὰ τὸ ἀποφασίσει γρήγορα.
«Ολα αὐτὰ πρὶν γίνουμε ἀμ-
φότεροι... γιὰ τὰ σκουπίδια!

—Ι Αχιλλέας ι Γκανιᾶς ι
παλιός ι Γραμματέας, θέλ' ν-
τις νὰ τούν πειράξ' ικεὶ ποὺ
ἀνυψόθικαν στ' γιτουνιάτ'

—Ι Μπιρικλῆς μαχιριά, ιούν
κόπ'κιν τὰ πουδάρια. Τ' ν
ἀλλ' τ' μέρα χαραῖ - δὲ κ'
μοιθ'κι οὐλ' τ' νύχτα - παϊέν
στοὺ φίλου τ' τοὺ μπάρμπα
τού Γιόρ'... κι ἦταν ντέι σὰ
νὰ βγῆκι ἀπ' τού μηνία.

—Ρὲ Μπιρικλῆς τὶ ἐπαθις για-
τὶ 'σι λέτο;

—Τὶ νὰ πάθου τούν ἀπαν-
τάει ι Μπιρικλῆς. Δὲν ίμαθις;
Τού Βαθδινὸ τούν πῆραν!

Πάει στοὺ Αστερουσκουπίου
στ' 'Αθηνᾶ! 'Οπ' νᾶνι τώ-
πον δέρεται τὸν Κατα-
στατικὸ, οἱ ὁποίες εἶγαν ὑπο-
χρεωτικὲς γιὰ τὰ μέλη τοῦ
Σωματείου.

(Φωτογραφία φωτογραφία)

στὸ χρόνο ποὺ πέρασε

Φέτος τὸ ταμείο μας ἔκλει-
σε στὶς 220.000. Τὰ χρή-
ματα αὐτὰ μᾶς πρθαν ἀ-
πὸ ἐνισχύσεις, δωρεές, χο-
ρούς· κι ἔνα μικρὸ μέρος ἀ-
πὸ τὶς ουνδρομές τῶν μελῶν
μας. Ἀπὸ τὰ 50-60 μέλη
τῆς Εταιρείας μας, θρέθη-
καν ταμιακῶς «έντάξει» τὰ
42 καὶ ὅπ' αὐτοὺς παρακο-
λούθησαν τὴν Γενικὴ Συνέ-
λευση τῆς 26ης Δεκεμβρίου

καὶ ψήφισαν σὺνειδητοὺς οἱ
28. Τὸ παραπάνω ποσόν τῶν

χρημάτων, ἀναλώθηκε στὶς
δριστηριότητες ποὺ ἀνέπι-
τε ο Σύλλογος. Τὶς διαβάζε-
τε στὸν πρώτην σελίδα τῆς

Έφημερίδος μας.

Σκέψεις γιὰ τὴν

Έκπολιτιστική Κίνηση στὴ Χαλκιδικὴ

καὶ Γεωργίος, Κουμπιών
Δημήτριος.

Εὔχομαστε στὸ νέο Συμ-
βούλιο νὰ διοικήσει μὲ σο-
φία τὴν Εταιρεία καὶ νὰ ἀ-
γωνισθῇ μὲ ὅλες τὶς δυνά-
μεις του γιὰ τὴν διατήρηση
τοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ,
τῆς Χιαλκιδικῆς ποὺ λέγεται
«Παλιό Σχολεῖο τῆς Ἀρ-
ναίας».

Γιὰ τὸν ἀσφαλτόδρομο ἀπὸ τὸ Αδάμ μέχρι τὰ Δουμπιά

Ποιὸς τὸν χάραξε, ποιὸς τὸν κα-
τασκεύασε καὶ ποιὸς ἡ ποιὰ ὑπη-
ρεσία τὸν περέλαθε;

Απ' όλα αὐτὰ ξέρουμε μονά-
χα πῶς τὸν κατασκεύασε ἡ 3η
M.O.M.A. Στὸ χρόνο πού λειτουρ-
γεῖ τελειωμένος καὶ μὲ σήμανση
(Χριστὸς καὶ Παναγία!!!) ξε-
πόστειλε πάμπολα αὐτοκίνητα στὰ
Γκαράδα καὶ ἔνα ἡ δύο στὸν ...
γύριστο! Κατὰ τὰ ἀλλα... «ὑπερ-
βολικὴ ταχύτης». Σημειώστε το.

Τὰ «ΑΡΜΟΔΙΑ» καὶ τὰ «ΑΡΜΟΔΙΟΣ» βγάλανε τὴν Θράκη... Τούρκικη!

Διαβάσαμε σὲ ἐφημερίδα τῆς
Συμπρωτεύουσας: «Αριόδια
ὄργανα τῆς Κομοτηγῆς καὶ
Ξάνθης ἀπαγόρευσαν τὴν προ-
βολὴ τῆς ταινίας «τὸ ἔξπρες
τοῦ Μεσογυκτίου» ἐγῶ ὁ εἰσα-
γωγές τῆς ταινίας εἶχε λάβει
ἀπιτοσύγη καὶ μάλιστα ἐπιπ-
τοσύγη γιὰ σοβαρὴ δουλειά,
σὲ ἐκπροσώπους Σωματείων,
πού τὰ διακρίνει τέτοια ἀσυ-
γέπεια; Λυπούμαστε, πραγμα-
τικὰ λυπούμαστε γιὰ τὸ κα-
τάντηρια τῆς Έκπολιτιστικῆς
Κινήσεως στὴ Χαλκιδική. Ποι-
ές ἀρχές θὰ προπαγαγόσου-
με καὶ πῶς θὰ κάγουμε τὸν
κόσμο γιὰ μᾶς ἀντιμετωπίσει
μὲ σοβαρότητα, ὅταν ἔμεις οἱ
ἴδιοι δὲν ἀντιμετωπίζουμε μὲ
σοβαρότητα τὶς ἀρχές μας;

Ποιὰ εἶναι ἡ ἀπορία μας;
Πρῶτον, ὁ «ἀριόδιος» ὑπουρ-
γὸς εἶναι ὑπουργὸς σὲ δῆλη τὴν
Έλληνας Επικράτεια; Δεύ-
τερον, τὰ «ἀριόδια ὄργανα»
τὸν Νομῶν αὐτῶν μέχρι ποῦ
δέχονται τὴν Έλληνας Επι-
κράτεια; Τρίτου, (γιατὶ δὲν
ιάθαιμε ἀκόμα) ἔγινε ἡ πρόσ-
οφο (λὴ τῆς ταινίας; ποιὸς Βιβλίο
αὗταν ναζεῖται στοκάδο ποιοῦ)

«Ακου «ἀριόδια ὄργανα»!!!...

“Ερευνα”

Οι δέκα έρωτήσεις που θὰ ἀπασχολήσουν αύτη τὴ φορὰ τοὺς συντάκτες τῆς στήλης καὶ τὸ λαὸ τῆς περιοχῆς μας, έγγκαν μέσον ἀπὸ τὸ τρόπον ζωῆς καὶ τὰ προσβλήματα που ἀντιμετωπίζουν καθημερινὰ ἢ μακροπρόθεσμα οἱ γεωργοὶ μας, μιὰ καὶ στὸ σύνολὸ τῆς ἢ περιοχὴ τῶν Ζερβοχωρίων, ἐκτὸς ἀπὸ λίγους μεταλλεγράτες που διατίθεται, εἶναι πέρα γιὰ πέρα ἀγροτική.

Η ἔρευνα αὐτὴ, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν προηγούμενη, ξεπέρασε τὰ ὅρια τοῦ χωριοῦ μας. Μαζὶ μὲ τὰ Σαγάδα, φιλοξενούμενα χωριά μὲ δικαιώματα ν' ἀπαντήσουν στὶς ἔρωτήσεις μας εἶναι σήμερα τὰ Δουμπιά, ὁ Γεροπλάτανος, τὰ Ριζά καὶ ἡ Παλιόχωρα. Παρακαλέσαιε ἀγρότες ἥλικιας ἀπὸ 25 μέχρι 60 χρονῶν γὰ μᾶς δώσουν τὴν προσωπικὴ τους γνώμην, χωρὶς προκαταλήψεις, ὅσο μποροῦσαν θετικότερα. Τὸ πόσο τὸ κατορθώσαμε θὰ φανῇ ἵσως ἀργότερα. Ἀλλ’ ἂς ἀρχίσουμε τὶς ἔρωτήσεις:

1. ΑΝ ΕΙΧΑΤΕ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΟΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΑ ΤΑ ΠΗΓΑΙΝΑΤΕ:

Στὴν Ἐθνικὴ τὸ 7%. Στὴν Ἀγροτικὴ τὸ 57%. Στὸ Ταμιευτήριο τὸ 4%. Πουθενὰ τὸ 33%.

2. ΣΤΗΝ Α.Τ.Ε. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΤΑΛΑΙΠΩΡΕΙΣΤΕ Η ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΣΤΕ:

Ταλαιπωρεῖται τὸ 71%. Εξυπηρετεῖται τὸ 29%.

3. ΠΟΣΑ ΠΑΙΔΙΑ ΝΟΜΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΗ ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ:

“Ενα παιδί 2%. Δύο παιδιά 47%. Περισσότερο ἀπὸ 2 παιδιά 51%.

4. ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑ ΠΟΥΛΟΥΣΑΤΕ ΤΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΣΑΣ:

“Αν εύρισκαν μιὰ καλὴ τιμὴ τὸ 14%. Γιὰ νὰ πάνε νὰ ζήσουν στὴν πόλη ἡ κάπου ἀλλοῦ 9%. Γιὰ μιὰ ὀπλὴ περίπτωση ἀνάγκης 8%. Σὲ καμιὰ περίπτωση (ἐκτὸς κινδύνου τῆς ζωῆς των) 69%.

5. ΠΟΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΩΝ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ:

Μετρητοῖς 83%. Μὲ δόσεις 17%.

6. ΠΟΣΕΣ ΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΕΣΕΙΣ ΚΑΛΕΣΑΤΕ ΤΟ ΓΕΟΠΩΝΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ:

Μιὰ φορὰ 3%. Δύο φορὲς 2%. Περισσότερο ἀπὸ δύο φορὲς 10%. Καμιὰ φορὰ 85%.

7. ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑ ΛΛΑΖΑΤΕ ΜΙΑ ΣΙΓΟΥΡΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΤΕ ΤΩΡΑ:

Γιὰ μεγαλύτερο εἰσόδημα 65%. Γιὰ

9. ΑΠ' ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ Ο.Γ.Α. ΕΙΣΤΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ:

Ναι 11%. “Οχι 89%.

10. ΑΝ ΥΠΟΘΕΣΟΥΜΕ ΠΩΣ Ο Ο.Γ.Α. Μ’ ΕΝΑ ΣΥΝΟΛΟ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΚΑΝΕΙ (30.000 ΤΟ ΧΡΟΝΟ) ΘΑ ΣΑΣ ΔΩΣΗ ΜΙΑ ΠΛΗΡΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΟΠΩΣ ΑΛΛΑ ΤΑΜΕΙΑ. ΔΕΧΕΣΤΕ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΕΤΕ ΤΟ ΠΟΣΟ ΑΥΤΟ:

Ναι 7%. “Οχι 30%.

Αὐτές ήταν οἱ ἀπαντήσεις που πήραμε γεγονὰ στὸ σύνολὸ τους. Βλέποντας τὸ ἀποτελέσματα αὐτὰ καὶ συγχρίνοντάς τα μὲ διάφορες καταστάσεις ἢ καὶ μεταξὺ τους διαπιστώνουμε ὅτι:

Σ' ἔνα ἀρκετὰ φηλὸ ποσοστὸ 29% οἱ συμπατριῶτες μας πουλοῦν τὰ κτήματὰ τους, τὴν περιουσία τους γιὰ κάποιο λόγο, καὶ πηγαίνουν τὰ χρήματὰ τους σὲ διάφορες Τράπεζες - ἐκτὸς τῆς Ἀγροτικῆς - ἢ πουθενὰ κατὰ 43%. Η Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν ἔχει προσφέρει τὸ 71% τῶν ἀγροτῶν μας, ποσοστὸ ὅχι καὶ τὸσο «συμπτωματικό».

ΠΕΣΤΕ ΜΑΣ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ

Γιὰ περισσότερη ἀντικειμενικότητα ὅμως θὰ πρέπει γὰ ποῦμε πώς, ἔνα τέτοιο ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀληθινό. Δέν εἶναι γιατὶ παρ’ ὅλες τὶς εἰλικρινεῖς ἀπαντήσεις που πιστεύουμε πώς πήραμε ἢ πραγματικὴ κατάσταση διαφέρει. Τὸ 4% λόγου χάρη ποὺ δώσαγε γιὰ τὸ Ταχυδρομικὸ Ταμιευτήριο εἶναι ποσοστὸ πολὺ μεγαλύτερο, μιὰ καὶ ἀπὸ ὅτι ξέρουμε σὲ κάθε σπίτι, δὸ καὶ κάποιο διδιλιάριο ὥρισκεται, ἔνω στὴν περίπτωση τῆς Α.Τ.Ε. τὸ 57% ἀποτελεῖ εὐχὴν ἢ ἀπλὴ ἐπιθυμία.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ρωτήσαμε πρόσδικαν σὰν ἐπιχειρηματία - στὸ ὅτι δὲν πηγαίνουν τὰ χρήματὰ τους στὴν Α.Τ.Ε. - τὴν μὴ πρέπουσα ἔχει προσφέρει τὸν τελευταῖο καιρὸ τὸ ἔνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ δυὸ χωριά, ἡ Παλιόχωρα. Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀγαδασμοῦ. Νὰ γίνῃ ἢ νὰ μὴ γίνῃ; Τὴν τελευταῖα δεκαετία στὰ Σαγάδα καὶ τὰ Δουμπιά γίναγε δυὸ διαδοχικοὶ ἀναδασμοί. Λέιτε στοὺς Παλιόχωρες νὰ τὸ λάθουν σοδαρὰ ὑπὲρ.

89% φαίνεται νὰ εἶναι κάπως εὐχαριστημένος ἐνῶ τὸ 76% δέχεται γὰ πληρώσει σὲ σχέση μὲ τὴν ἴδια ἔρωτηση ἔνα ποσό (γιὰ τὴν ἀκρίβεια 30.000), καὶ νὰ ἀσφαλιστεῖ ὅπως ὅλοι οἱ ἀργαζόμενοι.

Γιὰ τὴν αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ ἔσεις τὶ λέτε; Πάγτως οἱ δικοὶ μας εἶπαν «περισσότερα ἀπὸ δυὸ παιδὶα» 51%. Μονάχα! Οἱ δικαιολογίες ποὺ ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ ὄπλοιπο 49% δροῦσκοται πέρα ἀπὸ κάθε σοδαρότητα.

“Οπως γράψαμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ, ἡ ἔρευνα ἔγινε σὲ πέντε χωριὰ τῆς περιοχῆς μας. Τὰ δελτία τῶν ἔρωτήσεων, ὅπως συμπληρώθηκαν χωριστὰ γιὰ τὸ κάθε ἔνα χωριό μας δούμε καὶ τὶς γνῶμες τῶν μεμονωμένων.

“Ετοι δεχαρίσαμε τὰ φηλότερα ποσοστὰ τῆς ἔρευνας.

Σαγάδα: Υποστηρίζουν τὴν ΑΤΕ πηγαίνοντας (;) τῆς καταθέσεις τους 65% τῶν κατοίκων.

Δουμπιά: Ἀργοῦνται τὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα κατὰ πλεισθηφία 60%.

Παλιόχωρα: 95% εἶναι αὐτοὶ ποὺ ταλαιπωροῦνται στὴν Α.Τ.Ε. καὶ ἐπίσης 95% αὐτοὶ ποὺ δυσαρεστοῦνται ἀπὸ τὸν Ο.Γ.Α.

Σαγάδα καὶ Δουμπιά στὸ ἰδιό ποσοστὸ 90% δὲν πουλοῦν τὰ κτήματὰ τους γιὰ κανένα λόγο.

Ριζά καὶ Παλιόχωρα: «Τὰ διγάλανα στὸ σφυρί» ποσοστὸ 50 καὶ 55% ἀπὸ τοὺς κατοίκους των.

“Ενας τέτοιος ἀριθμὸς δὲν πέρασε κι’ ἀπὸ μᾶς ἀπαρατήρητος. Ψάχνοντας γιὰ κάποια δικαιολογία, σταματήσαμε λίγο στὸ πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζει τὸν τελευταῖο καιρὸ τὸ ἔνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ δυὸ χωριά, ἡ Παλιόχωρα. Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀγαδασμοῦ. Νὰ γίνῃ ἢ νὰ μὴ γίνῃ; Τὴν τελευταῖα δεκαετία στὰ Σαγάδα καὶ τὰ Δουμπιά γίναγε δυὸ διαδοχικοὶ ἀναδασμοί. Λέιτε στοὺς Παλιόχωρες νὰ τὸ λάθουν σοδαρὰ ὑπὲρ.

Δὲν πληρώνουν γιὰ νὰ ἀσφαλιστοῦν στὸν Ο.Γ.Α. - καὶ ἀντιδροῦν στὴν ἴδια περισσότερο ἀπὸ ὅλους, - Ριζά καὶ Δουμπιά μὲ ποσοστὸ 30%. Δὲν κάλεσαν τὸ γεωπόνο γιὰ κάποιο προσωπικὸ τους περιστατικὸ τὸ χρόνο ποὺ πέρασε 85% τῶν ἀγροτῶν μας, καὶ ἀντέδρασαν δίσια μὲ τὸ ἐπιχειρηματία πως: «ὅταν τὸν καλοῦμε δὲν ἔρχεται» ἢ «δὲν ὑπάρχει γεωπόνος». Δὲν τοὺς πιστέψαμε ἀπόλυτα καὶ περιμένουμε μιὰ πειστικότερη ἀπάντηση ἀπὸ τὴ Δ) γηγενή Γεωργίας.

Τέλος στὸ θέμα τῶν «παιδιῶν» οἱ γνῶμες διαμορφώνονται παντοῦ ἴδιες καὶ σὲ ποσοστὰ ποὺ ηδη ἀγαφέρουμε. Κάναιμε ὅλη αὐτὴ τὴν ἔργασία, (γιατὶ ὅχι;) περισσότερο ἀπὸ περιέργεια. “Οτι διαπιστώσαμε τὴν πιθανῶς γὰ εὐδιαφέρει ὁρισμένους... καὶ...

Μᾶς συνέβη στὰ Ριζά.

Κάποιος χαρακτήρισε ἐμᾶς καὶ τὸ ρεπορτάζ ἀγεύθυνους γιατὶ δὲν παίργαμε τὶς «ύπογραφὲς καὶ τὰ στοιμαζόμενα» τὴν ἔργασίαν.

κάπου άλλοι 9%. Για μιά άπλη περίπτωση άναγκης 8%. Σε καμιά περίπτωση (έκτος κινδύνου της ζωής των) 69%.

5. ΠΟΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΩΝ ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ:

Μετρητοίς 83%. Με δόσεις 17%.

6. ΠΟΣΕΣ ΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΕΣΕΙΣ ΚΑΛΕΣΑΤΕ ΤΟ ΓΕΟΠΩΝΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ:

Μιά φορά 3%. Δύο φορές 2%. Περισσότερο από δύο φορές 10%. Καμιά φορά 85%.

7. ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Θ' ΆΛΛΑΖΑΤΕ ΜΙΑ ΣΙΓΟΥΡΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΤΕ ΤΩΡΑ:

Για μεγαλύτερο είσόδημα 65%. Για λιγότερη δουλειά 20%. Για δοκιμή 8%. Σε καμιά 7%.

8. Ο ΚΑΠΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΒΛΑΠΤΕΙ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ "Η ΤΟΝ ΩΦΕΛΕΙ:

Τὸν χλόπητη 90%. Τὸν ωφελεῖ 10%.

όλο και κάποιο διβλαίριο θέρσκεται, ένα στήν περίπτωση της Α.Τ.Ε. τὸ 57% άποτελεῖ εύχη ή άπλη έπιθυμία.

Πολλοί απ' αὐτούς ποὺ ρωτήσαμε πρόσδαλαν σὰν έπιχείρημα - στὸ ὅτι δὲν πηγαίγουν τὰ χρήματά τους στήν Α.Τ.Ε. - τὴν μὴ πρέπουσα ἔξυπηρέτηση τους απὸ αὐτὴν. - Κανένα σχόλιο. Εἶναι τὸ 71%. Προχωρώντας ἀκόμια περισσότερο στὶς διαπιστώσεις μας βλέπουμε πώς: Λίγο-πολὺ οἱ γεωργοὶ μας ἀντιμετωπίζουν τὸ πρόβλημα ἀλλαγῆς τῆς καλλιέργειας μιὰ καὶ ποσοστὸ 93% απὸ αὐτούς συιτιφωγεῖ νὰ τὴν κάνῃ ἂν τὸ κίνητρο είγαι μεγαλύτερο εἰσόδημα, λιγότερη δουλειὰ η ἔστω η ἀπλὴ περιέργεια τῆς δοκιμῆς. "Άλλη διαπίστωση σὲ ποσοστὸ 90% εἶναι πώς ὁ καπνός, - η καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ δηλαδή, - βλάπτει τὸν ἀνθρωπο παρὰ τὸν ώφελεῖ. Συγεπῶς τὰ μέτρα ἐναγγίσιον τοῦ καπνίσματος ποὺ θὰ πρέπει νὰ πάρῃ ὁ Όργανισμός Τγείας εἶναι ὅχι τὰ γερόδραστα φιλιάκια πού προβάλλει κατὰ περιόδους στήν Ε.Ρ.Τ. (Σημειώνουμε πώς τὸ κύριο ἀγροτικὸ εἰσόδημα τῆς περιοχῆς εἶναι ὁ καπνός).

Δὲν διαθέτουμε εἰδικές γνώσεις στὰ σικονομικὰ γιὰ νὰ πούμε ποιοὶ ἔχουν δίκαιος πάγτως τὸ 83% προτιμάειν ὁ καπνός εἶναι μετρητοῖς καὶ τὸ 17% μὲ δόσεις.

Στὴν ἔρωτηση γιὰ τὴν ἀσφάλεια τοῦ Ο.Γ.Α. τὸ

ἀντιδροῦν στήν ιδέα περισσότερο ἀπὸ ὅλους, - Ριζά καὶ Δουϊπιά μὲ ποσοστὸ 30%. Δὲν κάλεσαν τὸ γεωπόνῳ γιὰ κάποιο προσωπικὸ τους περιστατικὸ τὸ χρόνο ποὺ πέρασε 85% τῶν ἀγροτῶν μας, καὶ ἀντέδρασαν δίαια μὲ τὸ έπιχείρημα πώς: «ὅταν τὸν καλοῦμε δὲν ἔρχεται» η «δὲν ὑπάρχει γεωπόνος». Δὲν τοὺς πιστέψαμε ἀπόλυτα καὶ περιμένουμε μιὰ πειστικότερη ἀπάντηση ἀπὸ τὴ Δ) γηγενής.

Τέλος στὸ θέμα τῶν «παιδιῶν» οἱ γνῶμες διαμαρφώνονται παγκύ τοῦ ίδιος καὶ σὲ ποσοστὰ ποὺ ξέρη διαφέρουμε. Κάναιες ὅλη αὐτὴν τὴν ἔργασία, (γιατὶ ὅχι;) περισσότερο ἀπὸ περιέργεια. «Οτι διγήκε πιθανῶς γὰρ ἐνδιαφέρει δραστικός... καὶ...

Μᾶς συνέδῃ στὰ Ριζά.

Κάποιος χαρακτήρισε ἐμᾶς καὶ τὸ ρεπορτάζ ἀγεύθυνους γιατὶ δὲν παίρναμε τὶς «ὑπογραφές καὶ τὰ στοιχεῖα» αὐτῶν ποὺ ἀπαντοῦσαν στὶς ἔρωτησεις μας. «Ο ἰδιος προθυμοποιήθηκε γὰρ μᾶς ὑπογράψῃ μὲ «δέκα υπογραφές». Τελικὰ δὲν ἀπάγτησε γιατὶ τοῦ εἴπαμε πώς η υπογραφὴ του... δὲν μᾶς ἐνδιέφερε. Σίγουρα πλάκα θὰ μᾶς ἔχει!

«ΕΡ»

Προκειμένου νὰ θελτιώσου με τὶς τηλεπικοινωνίες μας, ζεκινήσαμ' ἔναν ἀγώνα· καὶ σᾶς παραθέτουμ' ἔδω τὰ ἀποιειλέσματα τῶν προσπαθειῶν μας ἔτοις ὅπως θυγατρούν μέσο' ἀπὸ τὸ φάκελλο ἀλληλογραφίας πού ἀνοίξαμε μὲ τὶς «άρμόδιες» ύπηρεσίες τοῦ Ο.Τ.Ε. Στὶς 2.1.79 μὲ τὸ ύπ' ἀριθ. πρωτ. 1 ἔγγραφο μας πρὸς τὴν Δ) νοτὶ ποὺ Ο.Τ.Ε. Χαλκιδικῆς σιδὸν Πολύγυρο ζητούσαμε:

«...— Μεταφορὰ τοῦ τηλεφωνείου.

— Διάθεση Μετρητοῦ.

— Θάλαμο γιὰ τὶς πρωσωπικές μας συνδιαλέξεις...».

Δὲν πήραμε καμιὰ ἀπάντηση.

Μὲ δεύτερο ἔγγραφό μας τὸ ύπ' ἀρ. 50) 14.2.79 στὸν ίδιο ύπηρεσία ἐπανερχόμασταν στὰ ίδια ἀλλὰ σὲ τόνο αὐτοτρόπετο. (Θ' ἀντικρούσουμε τὸ ὅσα ὁ ΟΤΕ σιὴ συνέχεια μᾶς ἀπάντησε μὲ παρεμβολές γιὰ νὰ μὴν μπερδευτοῦμε σ' ἔναν λαβύρινθο ἔρωτα παντήσεων, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καὶ μεῖς οὐδέποτε μπορέσαμε νὰ θγάλουμ' ἄκρο Απαντᾶ λοιπὸν ὁ ΟΤΕ θεσικῆς (!!) σὲ χρόνο ρεκόρ (10 ημερῶν) αὐτὴν τὴν φορά

γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Πολυγύρου!!

«Σὲ ἀπάντηση τῶν ἀπὸ 2.1.79 καὶ 14.2.79 ἐπιστολῶν σας μὲ τὶς ὁποῖες ζητήσατε... (τὰ ὅσα γράφουμε πιὸ πάνω) ...η ὑπηρεσία μας μόλις πῆρε τὴν πρώτη ἐπιστολήν σας κάπως καθυστερημένα...

Ἡ καθυστέρηση δημιουργήθηκε ἀπὸ σᾶς ἀθελητικά.

...διότι ἀρμόδιο τμῆμα γιὰ τὸ θέμα σας εἶναι τὸ συγκρότημα μας κι' ὥστε τὸ ιπλεφωνείου εἶναι ἡ υποβολὴ αιτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων.

Οἱ ἐπιστολὲς μᾶς στάλθηκαν στὴν Δ) γηγενή τοῦ Ο.Τ.Ε. Χαλκιδικῆς κι ὥστε στὸ Κέντρο Πολυγύρου.

...Παράλληλα μὲ τὴν ἐπισπεύση τῶν διαδικασιῶν... Ο.Τ.Ε θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ίκανοποιήσῃ τὸ αίτημά σας σὲ λίγες μέρες....

Αὐτὸς τὸ «λίγες μέρες» σήμερα κλείγει 12 μῆνες! Σκεφτεῖται τὶ θὰ συγέβαλη σὲ μᾶς λέγατε πῶς θὰ καθυστεροῦσε λίγο!

...Τὸ αίτημα σας γιὰ τοποθέτηση δείκτου τελῶν δὲν εἰ-

0 "ΘΑΥΜΑΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ,, ΤΟΥ Ο.Τ.Ε.

ναι δυνατὸ νὰ ίκανοποιηθῇ γιατὶ ἡ ἀπόσταση τοῦ καριού σας ἀπὸ τὸ ἀστικὸ κέντρο Γαλατίσιης δὲν ἐπιτρέπει...

Μὲ τὸ ἰδιοκαθησυχό τὸ πρῶτον μέρος τῶν ἐνεργειῶν μας κι' ἀνοίγει ἔνα δεύτερο αὐτὴν τὴν φορὰ μὲ τοὺς μεγάλους ἐπιτελεῖς τῶν Αθηνῶν σὰν ειδικότεροι κάπως αὐτοὶ!!! 'Απ' τὸν ίδιο τὸ Δ) ντὴ τοῦ ΟΤΕ παίρνουμε ἔγγραφο στὸ δόποιο μᾶς καθουσιάζει ὅτι «οἱ υπηρεσίες μας ἐξετάζουν τὴν υπόθεση καὶ θὰ σᾶς ἐνημερώσουμε μόλις τελειώσει η σχετικὴ ἔρευνα».

...Ακοῦσιε τῷρα τὴν ἐνημέρωσην!

«Αγθρωπὸς τῆς Εταιρείας μᾶς υπέβαλλε τὴν σχετικὴ αἴτηση ἀλλὰ ἀκόμα περιμένει ἀπάντηση.

...γιὰ τὸ θέμα ἀνταλλαγῆς τηλεφωνημάτων ἀρμόδιων ὁργάνων τῆς υπηρεσίας μας μὲ τὴν τοπικὴ Αύτοδιοικοποίηση πῶς τὰ καρακιτρούσατε «ύποπτα»...

Αὐτοὶ οἱ ίδιοι ἀγθρωποὶ σας σχολιάζοντάς τα συγέβαλαν σ' αὐτό.

...η μὴ ἔγκαιρη ἐνημέρωση σας διφεύλεται στὴν λανθασμένη κατεύθυνση τῶν ἐπιστολῶν σας».

Ο ἀγτιπρόσωπός σας δὲν

πωσθήποτε «σᾶς ἐξυπηρετεῖ». Τὸ ἀπόρρητο ἀφῆστε το... Δὲν πειράζει ὅμως ἀφοῦ τὸ λέτε ἐσεῖς ἀπὸ τὴν Αθήνα γέται! 'Απόρρητο!

...καὶ κανένα παράπονο δὲν ἔχει ἀπασχολήσει τὴν υπηρεσία μας.

Τὸ αἴτημα τοῦ ΑΠΟΛΩΝΕΙΟΥ οὐδὲποτε ἐλήφθη σεβαρὰ ὑπὸ δψι. Μπράσο σᾶς εὔχαριστοῦμε.

...ἀναφορικὰ δὲ μὲ τὸ δείκτη τελῶν, τεχνικὰ κριτήρια δὲν τὸ ἀπιτρέπουν....».

Δὲ διαρίστε ἀπὸ τεχνικὰ κριτήρια μουχτίσαμε.

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ δίληνει ὁ φάκελλος τῆς ἀλληλογραφίας ποὺ τόσο αισιόδοξα ἔχεις τὸν Αθήνα πάντα. 'Ο κῶρος τοῦ ΤΠΕ παίρνουμε τὴν υπόθεση καὶ σᾶς σημειώνεις μόλις τελειώσει η σχετικὴ ἔρευνα.

— Τοποθέτηση μειροποῦ.

— Τηλεφωνικὸ θάλαμο μὲ τὸ προσωπικό τῶν συνδιαλέξεων.

— Εκθρόπτητα καὶ ἔλλειψη κατανοήσεως.

— Κερδίσαμε:

— Χειροτεύρευση τῆς καταστάσεως (προπάντων αὐτοῦ!)

— Ασκοπη ἀλληλογραφία.

— Αντιπάθεια.

— Αποτέλεσμα:

— Αρνάκι ἀσπρο πακό

τῆς μάνας τὸ καμάρι...».

(ἐμ' δικὸ του εἶναι δι' τι θέλει τὸ κάνει) ὁ πρόεδρος τοῦ καριού μας στὸ ιδιόκτητο μαγαζί - ραφεῖο του καὶ οι συγκαριανοί μας δηταν θέλουν νὰ τηλεφωνήσουν παίρνουν ιασὶ κι' ἀμολιοῦνται στὰ περίχωρα!

Συνοπτικὰ ζητήσαμε ἀπὸ τὸν ΟΤΕ:

— Μεταστέγαση τοῦ τηλεφωνικού κέντρου.

— Τοποθέτηση μειροποῦ.

— Τηλεφωνικὸ θάλαμο μὲ τὸ προσωπικό τῶν συνδιαλέξεων.

— Εκθρόπτητα καὶ ἔλλειψη κατανοήσεως.

— Κερδίσαμε:

— Χειροτεύρευση τῆς καταστάσεως (προπάντων αὐτοῦ!)

— Ασκοπη ἀλληλογραφία.

— Αντιπάθεια.

— Αποτέλεσμα:

— Αρνάκι πακό

τῆς μάνας τὸ καμάρι...».